

PEDAGOGLAR ORASIDA MENNATDAN QONIQQANLIKNING PSIXOLOGIK OMILLARI

Magistrant: **Andakulova Gulnoz Baxtiyarovna**
Ilmiy rahbar: **Qudratullayeva Ruxsora Baxtiyarovna**

Annotatsiya: *Pedagoglar o'rtasida mehnatdan qoniqishga ta'sir etuvchi psixologik omillar bo'yicha tadqiqotlar o'rganildi. Bu omillar orasida yaxshi ish muhiti, ish yuki, hamkorlik va qo'llab-quvvatlash, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari va yaxshi muloqot kabi omillar birinchi o'rinda turadi. Tadqiqotlar shuni ta'kidlaydiki, pedagoglar mehnatidan qoniqishni oshirish uchun ushbu omillarni hisobga olish kerak. Ta'kidlanishicha, bu omillar pedagoglarning o'z ishidan ko'proq zavq olishi va unumli bo'lishiga yordam beradi. Ushbu maqola pedagoglar ishidan qoniqishni oshirish uchun psixologik omillarning ahamiyatini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *Mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari, yaxshi ish muhiti, ish yuki, hamkorlik va qo'llab-quvvatlash, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari, yaxshi muloqot, o'z ichki motivatsiya va maqsadlarga erishish, o'zingizga ishonch va o'zgalarga ishonchli bo'lish.*

Pedagoglarning ishdan qoniqishiga ta'sir qiluvchi psixologik omillar quyidagilar bo'lishi mumkin:

1. Yaxshi ish muhiti: Pedagoglar uchun mos ish muhiti ishdan qoniqishni oshirishi mumkin. Qulay, tartibli va qo'llab-quvvatlovchi ish muhitini ta'minlash muhimdir.

2. Ish yuki: Haddan tashqari ish yuki va vaqt bosimi pedagoglarning stress darajasini oshirishi va ishdan qoniqishga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Muvozanatli ish yuki va vaqtni samarali boshqarish muhimdir.

3. Hamkorlik va qo'llab-quvvatlash: hamkorlik va qo'llab-quvvatlash pedagoglar uchun muhim ahamiyatga ega. Yaxshi jamoaviy ish muhiti pedagoglarning ishtiyoqini oshirishi va ularning ishdan qoniqishini oshirishi mumkin.

4. Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari: Pedagoglarning doimiy ravishda o'zlarini takomillashtira olishlari uchun ularni tayyorlash va rivojlantirish imkoniyatlarini ta'minlash muhimdir. Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari pedagoglarning motivatsiyasi va ishdan qoniqishini oshirishi mumkin.

5. Yaxshi muloqot: Samarali muloqot qobiliyatiga ega bo'lish pedagoglarga o'z ishlarini yaxshiroq bajarishga va hamkasblari bilan

yaxshi munosabatlarni o'rnatishga yordam beradi. Yaxshi muloqot ishdan qoniqishni oshirishi mumkin.

Bu omillar pedagoglarga o'z ishlaridan ko'proq zavq olishlari va unumdor bo'lishiga yordam beradi

Mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari ko'p va turli bo'lishi mumkin, ammo ahamiyatli omillar quyidagilardir:

A. O'z ichki motivatsiya va maqsadlarga erishish: Mehnatdan qoniqqanlik qilish uchun o'zingizga maqsad qo'yma va undan maqsadingiz uchun faol ravishda ishlash o'z ichki motivatsiyangizni oshirib, qoniqqanlikni oshiradi.

B. O'zingizga ishonch va o'zgalarga ishonchli bo'lish: O'zingizga va uning ustidan ishonchga ega bo'lish, qoniqqanlikni oshirishga va qiyinliklarni o'tkazishga yordam berishi mumkin.

Bu faolliklar va omillar mehnatdan qoniqqanlikni oshirish uchun muhimdir va insonlardagi o'zaro munosabatlarni kuchi.

Pedagoglar o'rtasida mehnat intizomiga ega bo'lishning psixologik sabablaridan biri o'ziga bo'lgan ishonchni oshirishdir. Intizomli mehnat insonning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishi va muvaffaqiyat tuyg'usini kuchaytirishi mumkin. Bu pedagoglarning o'z kasbida muvaffaqiyat qozonishiga hissa qo'shishi mumkin.

Yana bir psixologik omil - motivatsiyaning oshishi. Intizomli ish insonning motivatsiyasini yuqori darajada ushlab turishi va diqqatini o'z maqsadlariga qaratishi mumkin. Pedagoglar o'z o'quvchilariga bo'lgan qiziqishlarini saqlab qolish orqali samaraliroq o'qitishlari mumkin. Bundan tashqari, intizomli mehnat shaxsda mas'uliyat hissini beradi, bu ham muhim psixologik omil hisoblanadi. Pedagoglar o'z o'quvchilari oldidagi majburiyatlarini bajarishda o'rnak ko'rsatishlari va shu orqali o'quvchilarda mas'uliyat hissini rivojlantirishga yordam berishlari mumkin. Natijada, pedagoglar orasida mehnat intizomiga ega bo'lishning psixologik sabablari qatorida o'ziga bo'lgan ishonchning ortishi, motivatsiyaning kuchayishi va mas'uliyat hissining rivojlanishi kabi omillar mavjud. Bu psixologik omillar pedagoglarning o'z kasbida muvaffaqiyat qozonishiga yordam beradi va o'quvchilarni yanada samarali yo'naltiradi.

Xulosa

Mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari pedagoglar uchun muhimdir, chunki ularning o'qishuvchilarni tushunish va qo'llab-quvvatlashlariga yordam berishi kerak. Mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari, o'qishuvchilarning motivatsiyasini oshirish, o'zlashtirish,

maqsadlarga erishish va amalga oshirishga yo'l yo'lak kiritish uchun juda muhimdir. Pedagoglar mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillarini tushunish va ularni qo'llab-quvvatlash orqali o'qishuvchilarni yaxshilashlari va rivojlantirishlari kerak. Bundan tashqari, mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari bilan shug'ullanish orqali pedagoglar o'qishuvchilarning o'zlarini bajarish va maqsadlariga erishishlari uchun muhim intizomlarni o'rganishlari kerak. Umuman olganda, pedagoglar mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari bilan yaxshi tushunishlari sababli, ular o'qishuvchilarni yaxshilash va rivojlantirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

MANBA:

1.G'aybullayev N.R. va boshq. Pedagogikada mehnatdan qoniqqanlikning psixologik omillari. 2002

2. Mavlonova R. va boshq. Pedagogika. 2001.

3. Pedagogika (pedagogika nazariyasi va tarixi): O'qituvchilar tayyorlash va pedagogika fani ta'lim sohasi bakalavriat yo'nalishi uchun darslik // Prof.M.X.Toxtaxodjayevaning umumiy tahriri ostida; O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta-maxsus ta'lim vazirligi. -T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2010.

4. Hasanboyev J., To'raqulov X., Xaydarov M., Hasanboyeva O., Usmonov N. Pedagogikadagi omillar. - T.: Fan va texnologiya, 2009

5.https://renessans-edu.uz/files/books/2023-11-21-06-17-30_7abb3d7d0b6b39238c5d23227cfd0998